

«Els papers no conspiren», va dir el doctor en història

Autor: Pep Mayolas

Data de publicació: 28-05-2019

Intervenció d'En Pep Mayolas en l'acte de Presentació de la reedició de l'obra d'En Jordi Bilbeny "Cristòfor Colom, Príncep de Catalunya", el proppassat 9 de maig de 2019 a la Sala d'Actes del Centre Excursionista de Catalunya.

La Història i la vida ens ensenyen que, per interessos polítics, es podien decapitar reines i reis, enverinar papes, declarar guerres que duraven anys, de vegades dècades... Avui dia, per interessos polítics s'amenaça professionals de la política, s'empresonen persones innocents, es torturen activistes, s'assassinen periodistes, es menteix en seu judicial, es publica informació falsa per perjudicar adversaris polítics, es fabriquen notícies falses... Tot això s'arriba a fer per interès polític.

Ara bé, allò que ni ara ni abans no es faria mai, mai, però mai de la vida, és tergiversar un document. Crear un document per falsejar uns fets del passat?? En quin cap entra? No seria ètic. Arrancar confessions falses sota tortura i cremar dones innocents acusades d'heretgia es feia, però falsejar un testament o unes memòries? Mentir en el relat dels fets? Impossible! A ningú se li acudiria. No és assumible. Per interès polític? No es va fer mai.

Aquesta és l'actitud científica que tenen els nostres acadèmics davant del document històric. Els papers són sagrats. "Els papers no conspiren", va dir un doctor en Història. No. I tant que no! Però els papers no s'escriuen sols. S'escriuen per disposició reial. Per ordre d'uns jerarques. Uns jerarques que solen estar sotmesos a concupiscències de tota mena, però molt sovint i sobretot, a interessos polítics.

I aquí és quan entra en joc la censura. Normalment, tenim associada la idea de censura a la destrucció, a la supressió d'informació, a fotogrames tallats en una pel·lícula. Però la censura també comporta fabricació d'informació per avalar el relat que es vol imposar.

Quan allò que es pretén és la destrucció de l'enemic, arranar terres i ciutats, bombardeges, tot cremat i destruït, i s'ha acabat. Ara bé, quan domines un territori vital per a la teva supervivència, quan necessites el teu enemic com el pa que menges —tal com l'Espanya castellana ha necessitat sempre la Nació Catalana—... què fas? El manual del colonitzador eficaç diu que al vençut se li ha de practicar una lobotomia col·lectiva. I això s'aconsegueix extirpant-li la noció de si mateix, la memòria de qui és i de qui han estat els seus avantpassats. Li has d'explicar la història de la seva derrota, li has de fer creure que la seva llengua és ofensiva, li has de fer estudiar un passat que li certifica la seva manca d'entitat política. Que mai has estat Nació. Que vens de ser tan poca cosa, que sempre havies estat supeditat a uns aragonesos que avui són irrelevants. Imagina't si n'eres, tu, d'irrelevant! Per tant, no n'hi ha prou de destruir: cal construir la mentida, convertir-la en relat canònic i en matèria d'estudi, assentar-la en l'educació primària, i abans de tot això, farcir de nova documentació els arxius que prèviament has espoliat, per quan s'hi interessin els historiadors professionals.

El control de la informació, l'ocultació i el falsejament de la realitat constitueixen una de les bases del poder. Avui en tenim exemples ben vius a temps real. En aquest context, l'elaboració de la Història equival a la construcció de la legitimitat. I la legitimitat és l'arma que es fa servir en els plets històrics, en la confrontació política. Si no som nació, si mai ho hem estat, no tenim dret a reclamar res. I en canvi els altres vénen de ser un imperi.

La realitat, però, és tossuda, i és que l'imperi que diuen que van ser, ja no existeix. Però la nació que ens neguen cada dia i la llengua que malden per enterrar subsisteixen tossudament després d'una pressió genocida que fa segles que dura. Només aquest detall, aquesta persistència malgrat la manifesta voluntat anihiladora ja ens hauria d'ajudar a fer-nos càrrec de la dimensió de la Nació Catalana de fa cinc-cents anys.

El llibre que presentem avui reflecteix i denuncia, d'una manera tan colpidora com il·lustrativa, l'abast de l'operació en la qual estem immersos. En Cristòfor Colom és, possiblement, el personatge històric més conegut de la Història d'Occident, després de Crist. La gesta nàutica que protagonitzà va canviar el món de la seva època. Una empresa com la Descoberta garantia la immortalitat de l'home i de la nació que n'havien estat la clau. I això, és clar, estava subjecte a uns interessos polítics, tu diràs. I l'interès polític és allò que va fer que s'atribuís a Castella no només la Descoberta, sinó tota la Conquesta, i es capgirés la Colonització. I va ser així com s'inicià la Destrucció de la Història. Si més no, la Història referida al descobriment d'Amèrica.

Acostar-se a la figura d'En Colom comporta entrar en un univers d'incerteses i confusions, de múltiples llocs possibles de naixença i alhora amb uns buits clamorosos en qualsevol intent de biografia. I a la llarga —En Jordi ho exposa molt bé al pròleg de la 1ª edició—, l'única explicació que acabes trobant per a tanta desinformació és la intencionalitat. La confusió és deliberada. La manca de certeses que hi ha sobre la figura del Descobridor, les incongruències i la poca versemblança del seu periple vital són producte, no pas de la malaptesa dels seus cronistes contemporanis, sinó d'un seguit de tergiversacions posteriors. Quan veus això, quedes literalment atrapat per la trama d'una conspiració que ha saltat fora dels llibres i la pots viure gairebé en pròpia pell en un moment com el present, perquè la realitat, més que mai, supera la ficció. Allò que va passar, encara està passant. I tu en vols saber més. Vols saber qui és qui en la Història que ens han furtat.

La reedició que presentem avui no és una biografia tradicional d'En Colom. No ho pot ser des del moment que ens falten dades cabdals, ja ho hem dit, com el lloc i la data de naixement, dades sobre la infantesa i la formació del personatge. Amb tot, la feina que En Jordi va culminar el 2006 ens proporciona un acostament definitiu a la identitat i a la figura d'En Cristòfor Colom. Després de recopilar tot el que es coneixia sobre el personatge català que En Lluís Ulloa, En Caius Parellada i la Teresa Baqué d'alguna manera ja havien delimitat com el candidat que s'ajustava més bé al perfil del descobridor, en aquesta obra se'ns proposa formalment la candidatura d'En Joan Cristòfor Colom i Bertran mitjançant un estudi detallat i minuciós del context on restava emmarcat.

I és així com se'ns fa una descripció completíssima de la institució virregnal catalana al segle XV; s'hi estudien les capitulacions i els capítols de cort que donen viabilitat a la Descoberta; es fixa la identitat de mossèn Joan Pere, l'intermediari principal que facilita l'oferiment del projecte als Reis Catòlics; es posen en valor els antecedents familiars d'En Colom com a almiralls de la Corona; es repassen els vincles de la família amb el regne català de Sicília; es fa un acarament vexil·lològic de les armes dels Colom amb les del descobridor, fet que posa en evidència la intervenció de la censura; es para atenció a les signatures atribuïdes a l'almirall, i els tres darrers capítols es dediquen a l'esposa, al sogre i al fill d'En Colom per deixar ben clar que pertanyien a la Casa Reial portuguesa, cosa que possibilitarà que En Colom esdevingui el "príncep de Catalunya" al qual al·ludeix el títol del llibre.

Quan s'acaba la lectura, hom constata el caràcter d'obra definitiva sobre la identitat del Descobridor. Perquè som davant d'una obra definitiva. Les reaccions que va suscitar fa 13 anys ho indiquen ben a les clares. Gairebé tots els integrants del Centre d'Estudis Colombins d'aleshores es van convertir en una mena de cenacle inquisitorial que va assenyalar aquest llibre com una heretgia científica.

D'En Jordi es va arribar a dir que era un egocèntric que buscava la glòria mediàtica a còpia d'escriure mentides per ser entronitzat per la caterva independentista, quan ser independentista no estava tan de moda. Se'l va arribar a titllar d'"enemic de Catalunya", perquè amb la notorietat de les seves recerques, treia credibilitat als historiadors "seriosos" de la catalanitat d'En Colom, aquells historiadors que en 70 anys d'estudis i investigacions, s'acontentaven a publicar discrets llibrets i opuscles en silenci mediàtic per no torbar la pau de la veritat oficial, i cada quinze dies es reunien per fer-la petar sobre el seu meticulós estancament, cofois de ser posseïdors en exclusiva de la seva veritat íntima: "Sabem que va ser català, però no ens exposarem al ridícul internacional de proclamar-ho en contra d'allò que diuen tots els llibres d'Història de la Humanitat".

Avui ja no és només aquell cenacle endogàmic qui s'exclama pel progrés d'aquestes investigacions. L'Institut Nova Història, amb assenyalament explícit del nostre Cap de Recerca amb nom i cognoms, ha tingut l'honor de rebre un atac a la revista Sapiens, fa pocs mesos, en forma d'article-entrevista a tres doctors i un catedràtic que, sense arribar a rebatre res amb algun argument de trellat, ens acusen de manca de mètode científic. Per ells, el mètode científic és cenyir-se acríticament al contingut de cròniques i documents. Perquè els papers no conspiren. Per tant, la sacra veritat dels fets del passat és al document.

Els catedràtics i doctors en Història Moderna que blasmen la figura i la tasca d'En Jordi Bilbeny, quan obren la boca i emeten el seu pinyol d'erudit, fan una certa angúnia. Perquè no semblen tenir consciència que no és la seva veu, allò que se sent quan parlen, sinó la veu d'un ventríloc que es va morir fa quatre-cents cinquanta anys. En la seva veneració fetitxista pel document falsejat, els nostres acadèmics han esdevingut una mena de putxinel·lis, uns ninots manipulats per la mà d'un censor del segle XVI.

Abans d'aquest llibre, En Colom era genovès i En Bilbeny era boig. Després d'aquest llibre, En Bilbeny continua sent boig, perquè "buenu, En Colom no et dic que no, que fos català, però En Cervantes, santa Teresa i En Leonardo... On vas a parar...!" Sí, sí, "on vas a parar", però ara ja, per a la majoria de descreguts d'aleshores i per a més d'un acadèmic, "En Colom potser sí que era català". Aquesta obra és la que va fer fer el tomb definitiu.

L'any 2007 jo acabava la presentació dient: "Compreu aquest llibre. No el llegiu, si no us interessa ara mateix el tema. Fullejeu-lo, per copsar només a primer un cop d'ull, l'abast de la feina que ha fet aquest home durant 20 anys", deia llavors (Ara ja són més de 30 anys de feina)!

"Compreu-lo, i si no el llegiu, guardeu-lo amb els tresors de la família, amb les puntes, i les joies de l'àvia i la coberteria d'argent. Perquè amb aquesta obra tindreu el privilegi enorme de tenir a casa vostra un fragment de la veritat, una veritat que ha estat amagada a la resta del món, però que l'esforç d'En Jordi —i dels seus predecessors— ha posat al nostre abast. Congratulem-nos-en, i donem-li les gràcies". I doncs, moltes gràcies, Jordi.

Pep Mayolas